

הלכות נטילת ידים לסעודה - ז שטיפה אחת וב' וג' שטיפות

תשא ל, יח-ט

ועשית כיוור ... ורחצו ... ממנו את ידיהם.

ידיים פ"ב מ"א

נטל ... משטיפה אחת, רבי מאיר מטמא עד שיטול מרביעית ... רבי יוסי מטמא.

ירושלמי ברכות פ"ח ה"ב

שבראשונים נוטל ומפסיק ... מה הוא נוטל ומפסיק, רבי יעקב בר אחא אמר נוטל ושונה.

הגהות אשרי פ"ח דחולין סי' מג

ואנו נוהגין ... מולחין אותו היטב ... ואחר כך מדיחין אותו שלשה פעמים ומשימין בקדירה. שני הדחות כמו שמפורש בפנים, ושלישית אנו עושין לטהר מים השניים שנגעו בראשונים. וכה"ג אומר ריב"א גבי נטילת ידיים.

שוע"ר סי' קנח

יש כל האוכל בלא ניגוב ידיים, כאילו אוכל לחם טמא, שנאמר ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים ... יש מפרשים שטומאה זו היא ממים הראשונים שנטמאו מהידיים, אם אין בהם רביעית. ואף שמים השניים מטהרין את הראשונים. מכל מקום לכתחילה צריך להעביר את הראשונים לגמרי על ידי ניגוב, ולא די שיתנגבו מאליהן, אלא צריך לשפשף במפה או בשאר דברים, שהשפשוף מטהרן ביותר.

שוע"ר סי' קסא

ח שיעור נטילת ידיים כל היד עד הקנה של זרוע, כשיעור קידוש ידיים שבמקדש. ויש אומרים שהקילו בנטילת ידיים ולא הצריכו אלא עד מקום חיבור האצבעות לכף היד. וראוי לנהוג כסברא הראשונה ... ואם נוטל ידיו בפני רבים במקום שנוהגים לטול עד מקום חיבור האצבעות לבד, אין לו להחמיר בפניהם.

שוע"ר סי' קסב

א סדר נטילה מרביעית כך הוא, אם שופך כל הרביעית בפעם אחת על שתי ידיו כאחת, כגון שאחר יוצק על ידיו, או שאוחז הכלי בראשי אצבעותיו ושופך על ב' ידיו כאחד, נטהרו ידיו. ואין צריך לומר אם יש לו מים רבים ושופך רביעית על כל אחת בפני עצמה. אבל אם בא לטול על כל אחת בפני עצמה מרביעית בלבד, צריך לשפוך על כל אחת ב' פעמים, כי כששופך על היד פעם אחת נטמאו המים מהיד הואיל ואין בהם רביעית שהוא שיעור טהרה בידיים, וכששופך שנית מטהרים מים שניים את מים הראשונים ואת היד.

ה וכל זה כשידיו נקיות אבל אם יש עליהן לכלוך טיט או שאר כל דבר החוצץ, צריך לשפוך עליהן ג' פעמים, ראשונה להעביר הכללך ואחר כך מים ראשונים ושניים או רביעית בבת אחת.

ו כדברי האומרים שהנטילה דיה עד מקום חיבור האצבעות לכף היד, וטומאת הידיים לראשונים וטהרתן מהשניים היא עד הקנה של זרוע, לפיכך יש לחוש שמא הלכו הראשונים חוץ למקום חיבור האצבעות ונטמאו שם, אף אם לא יצאו לשם מהאצבעות אלא הלכו לשם מחמת הכלי, והשניים שמא לא הלכו בכל מקום שהלכו הראשונים, ונשארו הראשונים בטומאתן ומטמאין היד אם יורדים לאצבעות כשמשפיל ידיו, לכן צריך להגביה ראשי אצבעותיו למעלה מסוף הנטילה עד שינגב ... נוהגין לשפוך על כל יד ג' פעמים אף שהן נקיות, ושוב אין לחוש שמא לא הלכו השניים בכל מקום שהלכו הראשונים, שאם לא הלכו השניים הלכו השלישיים.

סדר נטילת ידיים לסעודה

(ב) הרוצה לקיים מצות נטילת ידיים לדברי הכל צריך לזוהר לשפוך על כל יד ב' פעמים לעולם אף ששפך רביעית ויותר (ראב"ד רשב"א מהירושלמי וכרבי יוסי רפ"ב דידיים דלא כרבי מאיר), ושיגיעו המים בכל שטח היד סביב עד הפרק כמו בשפיכה הראשונה ממש, כי המים שעל היד משפיכה הראשונה נטמאו מהיד והמים השניים מטהרים את הראשונים.

ספר השיחות תרצ"ו ע' 99

בשעת נטילת ידיים האבן זיי בעמערקט אז דער טאטע גיסט אפ צו דריי מאל אויף יעדער האנד ... האט דער זקן הרבנים געפרעגט דעם טאטן דעם מקור פון דעם דין אז מי בעדארף דריי מאל וואשן אויף די הענד צום עסן. דער טאטע האט זיך א וויללע פארטראכט, און האט געענטפערט, אז בזו הרגע געדיינקט ער ניט וואו דאס שטייט, נאר אז ער איז זיך אזוי נוהג איז געוויס אז דאס שטייט (ובשוה"ג שם צוויין לסי השיחות תש"ד ותש"ח, שאחר כך אמר שהמקור לזה הוא בהגהות אשרי בחולין).

ספר המנהגים – חב"ד ע' 21

נטילת ידיים לסעודה ג' פעמים עם אלונטית, כבר נתפשט זה בקרב כל החסידים.